

Na Sušaku so obudili spomin na tragične dogodke pred 70 leti

G.Š. 2014
PRIM. NOVICE

Vas so požgali in izropali

Vasi ob današnji slovensko-hrvaški meji so med drugo svetovno vojno zelo občutile krvavi ples nemških okupatorjev. Še preden se je dobro polegel dim nad požgano vasjo Lipa, že so požgali obmejno hrvaško vas Lisac, nato pa so se 4. maja 1944 znesli še nad Sušakom.

SUŠAK ▶ Spomin na okroglo obletnico tega žalostnega dogodka so na Sušaku obudili v središču vasi, pred spomenikom žrtvam druge vojne. Zbralo se je veliko ljudi, med njimi tudi dvanajst Sušačank in Sušačanov, ki so bili pred 70 leti kot otroci priča tragediji.

Ena od njih, **Marija Kalčič**, po domače **Zuljanova**, je spregovorila v njihovem imenu: "Zjutraj tega dne smo

dobili ukaz, da se čim prej umaknemo iz vasi. Takrat še nisem razumela, kaj se dogaja. Kot petletna deklica pa se dobro spominjam, kako je mama prinašala nekakšne cule. Oče je pripravil voz, na katerega so metali, kar naj bi potrebovali. Nanj so naložili tudi nas šest otrok, starih do osem let, in potem smo krenili proti Novokračinam in Jelšanam," se spominja Marija Kalčič. Na srečo je njihova dobra teta sprejela

tri družine, vsega skupaj kar 20 ljudi, je še dodala.

Tragični dogodek ostaja trajno zapisan v zavesti Sušačanov. V to partizansko vas je prišlo obvestilo, da se Nemci bližajo, zato so začeli ljudje nalagati na vozove, kar se je dalo vzeti s seboj. Večina jih je našla zatočišče pri sorodnikih ali znancih, pri dobrih ljudeh v sosednjih krajih. Prihod Nemcev pa je bil usoden za 16-letnega **Josipa Simčiča**, **Pepota Škodnikovega**, ki je skupaj z nekaj ljudmi zakasnil in so ga pokosili strelji napadalcev.

Nemci so vas, ki je tedaj štela 32 hiš, izropali in požgali, pustili so le tri domačije. Kljub temu so se ljudje kmalu začeli vračati, za stalno pa šele po koncu vojne, ko so morali vse začeti znova.

Spomin na ta dogodek so najprej obudili z mašno daritvijo v vaški cerkvi, ki jo je opravil jelšanski župnik **Franc Raspor**. Na popoldanski prireditvi pa so s kulturnim programom, v katerem so poleg domačih otrok nastopili še ženska pevka skupina *Kalina* in moška skupina *Sušec*, počastili spomin na dogodka izpred 70 let. V imenu Občine Ilirska Bistrica, pokroviteljice dogodka, je zbrane nagovoril podžupan **Vojko Tomšič**, ki je ob spominu na tragične dogodke povlekel vzporednico z današnjim stanjem v Sloveniji. Leta 1945 smo gradili domovino na ruševinah, danes, ko je zgrajena, pa jo zopet rušimo, je dejal.

Domačin, državnozborni poslanec in zgodovinar **Ivan Simčič** pa je ob tej priložnosti predstavil razstavo dokumentov in fotografij o zgodovini Sušaka od prve omembe do današnjih dni.

TOMO ŠAJN

Foto: Tomo Šajn

Dvanajst Sušačank in Sušačanov, ki so doživeli tragične dogodke leta 1944, pred spomenikom žrtvam vojne